

ฉบับที่ ๕
วันที่ ๘๒๐๖
๑๐.๕๐๖
สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง : ส18636
วันที่ : ๘294/59
วันที่ : 08 ม.ค. 59 เวลา : 10:31

ที่ กต ๐๗๐๓/๑๘

กระทรวงการต่างประเทศ

ถนนศรีอยุธยา กทม. ๑๐๕๐๐

๙ มกราคม ๒๕๕๙

เรื่อง ผลการประชุมผู้นำเขตเศรษฐกิจเอเปค ครั้งที่ ๒๓ การประชุมรัฐมนตรีเอเปค ครั้งที่ ๒๗ และการประชุมที่เกี่ยวข้อง

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. ตารางสรุปประเด็นติดตามผลการประชุมรัฐมนตรีเอเปค ครั้งที่ ๒๗
๓. ตารางสรุปประเด็นติดตามผลการประชุมผู้นำเขตเศรษฐกิจเอเปค ครั้งที่ ๒๓
๔. ตารางสรุปผลการหารือทวิภาคีระดับผู้นำ

ตามที่นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ได้เข้าร่วมการประชุมผู้นำเขตเศรษฐกิจเอเปค ครั้งที่ ๒๓ การประชุมรัฐมนตรีเอเปคครั้งที่ ๒๗ และการประชุมที่เกี่ยวข้อง ตามคำเชิญของรัฐบาลสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ระหว่างวันที่ ๑๖ - ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ ณ กรุงมะนิลา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ กระทรวงการต่างประเทศขอเสนอผลการประชุมดังกล่าว โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๔ (๗)

ทั้งนี้ นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์ รองนายกรัฐมนตรีกำกับการบริหารราชการกระทรวงการต่างประเทศ ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑) โดยมีรายละเอียดและข้อพิจารณา ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ได้เข้าร่วมการประชุมผู้นำเขตเศรษฐกิจเอเปค ครั้งที่ ๒๓ การประชุมรัฐมนตรีเอเปคครั้งที่ ๒๗ และการประชุมที่เกี่ยวข้องตามคำเชิญของรัฐบาลสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ในระหว่างวันที่ ๑๖ - ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ ณ กรุงมะนิลา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์

๑.๒ มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

เมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบร่างถ้อยแถลงร่วมรัฐมนตรีเอเปค ครั้งที่ ๒๗ และร่างปฏิญญาผู้นำเขตเศรษฐกิจเอเปค ครั้งที่ ๒๓ พร้อมทั้งอนุมัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ รับรองเอกสารดังกล่าว โดยหากมีการเปลี่ยนแปลงถ้อยคำของร่างเอกสารฯ ที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสาระสำคัญหรือไม่ขัดต่อผลประโยชน์ของประเทศไทยก่อนจะมีการรับรองเอกสารฯ ให้กระทรวงการต่างประเทศดำเนินการได้โดยไม่ต้องเสนอต่อคณะรัฐมนตรีอีกครั้ง

๑.๓ ผลการดำเนินการที่ผ่านมา

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศได้รายงานผลการเข้าร่วมการประชุมดังกล่าวของนายกรัฐมนตรีต่อที่ประชุมคณะรัฐมนตรีแล้ว เมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

/ ๒. เหตุผล...

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

โดยที่ถ้อยแถลงร่วมรัฐมนตรีเอเปค ครั้งที่ ๒๗ และปฏิญญาผู้นำเขตเศรษฐกิจเอเปค ครั้งที่ ๒๓ เป็นการแสดงเจตนารมณ์ทางการเมืองและนโยบายที่มีนัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และเกี่ยวข้องกับการดำเนินการของหลายหน่วยงาน กระทรวงการต่างประเทศจึงเห็นควรเรียนเสนอต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาตามนัยมาตรา ๕ (๗) พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

ผลการประชุมรัฐมนตรีเอเปค ครั้งที่ ๒๗ การประชุมผู้นำเขตเศรษฐกิจเอเปค ครั้งที่ ๒๓ และการประชุมที่เกี่ยวข้องมีประเด็นที่หน่วยงานต่าง ๆ ต้องนำไปปฏิบัติและติดตามความคืบหน้าเพื่อให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

๔. สารสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

๔.๑ การประชุมผู้นำเขตเศรษฐกิจเอเปค ครั้งที่ ๒๓ สรุปผลการประชุมรัฐมนตรีเอเปค ครั้งที่ ๒๗ และการประชุมที่เกี่ยวข้อง

๔.๑.๑ การประชุมผู้นำเขตเศรษฐกิจเอเปค ช่วงที่ ๑ ในหัวข้อ “การเจริญเติบโตที่ครอบคลุมผ่านเศรษฐกิจที่บูรณาการ”

ที่ประชุมฯ เห็นพ้องว่า ในระยะที่ผ่านมา เศรษฐกิจโลกมีอัตราการเติบโตที่ลดลง และขาดคุณภาพ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องปฏิรูปโครงสร้างทั้งในระดับประเทศและในระดับโลก โดยสนับสนุนให้สมาชิกเอเปคดำเนินการตามวาระใหม่เพื่อการปฏิรูปโครงสร้าง (Renewed APEC Agenda for Structural Reform – RAASR) เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม เพิ่มการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ และพัฒนาประสิทธิภาพของกลไกตลาด ทั้งนี้ การส่งเสริมการค้าภาคบริการ และการพัฒนานวัตกรรม จะเป็นแนวทางสำคัญที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายดังกล่าว

นอกจากนี้ ที่ประชุมฯ ยังสนับสนุนการดำเนินการของเอเปค เพื่อสร้างความเชื่อมโยงในทุกมิติ ทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐาน สถาบัน ระดับประชาชน รวมถึงด้านการเงิน ด้วยการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ ผ่านการจัดตั้งเขตการค้าเสรีเอเชีย-แปซิฟิก (Free Trade Area of the Asia-Pacific – FTAAP) โดยสามารถเชื่อมโยงกรอบการค้าเสรีต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้ว อาทิ ความตกลงหุ้นส่วนยุทธศาสตร์เศรษฐกิจเอเชีย-แปซิฟิก (Trans Pacific Strategic Economic Partnership – TPP) และความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (Regional Comprehensive Economic Partnership – RCEP) ซึ่งจะช่วยส่งเสริมการบูรณาการทางเศรษฐกิจในภูมิภาคต่อไป

ที่ประชุมฯ เห็นพ้องกันว่า วิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม และรายย่อย (MSMEs) จะเป็นภาคส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจโลกต่อไป โดยจะเป็นกลไกขับเคลื่อนการสร้างนวัตกรรม และการจ้างงาน โดยเห็นพ้องกับการส่งเสริมบทบาทของสตรีในฐานะเจ้าของกิจการ MSMEs ในระบบเศรษฐกิจ

ในโอกาสนี้ นายกรัฐมนตรีได้กล่าวสนับสนุนหัวข้อหลักของการประชุมเอเปคปีนี้ เรื่องการเจริญเติบโตที่ครอบคลุม ซึ่งสอดคล้องกับวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยรัฐบาลไทยให้ความสำคัญกับการเติบโตที่มีคุณภาพ ตั้งอยู่บนพื้นฐานของคุณธรรม ธรรมภิบาล มีการปกป้องรากเหง้าทางวัฒนธรรม และไม่ทิ้งใครไว้เบื้องหลัง โดยรัฐบาลกำลังดำเนินการปฏิรูปประเทศอย่างรอบด้านตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เน้นการพัฒนานวัตกรรม และผลักดันนโยบาย “ไทยบวกหนึ่ง” ในด้านการลงทุน เพื่อพัฒนาประเทศเพื่อนบ้านให้เติบโตไปพร้อม ๆ กัน นอกจากนี้ ไทยสนับสนุนให้การจัดตั้ง FTAAP มีความคืบหน้าที่เป็นรูปธรรม โดยเร็ว โดยต่อยอดจากการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจที่มีอยู่แล้ว โดยเฉพาะ RCEP

๔.๑.๒ การประชุมผู้นำเขตเศรษฐกิจเอเปค ช่วงที่ ๒ ในหัวข้อ “การเจริญเติบโตที่ครอบคลุมผ่านชุมชนที่ยั่งยืนและยืดหยุ่น”

ที่ประชุมฯ เน้นย้ำถึงความสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ผ่านการศึกษา โดยเฉพาะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกกลุ่มสามารถแสดงศักยภาพทางเศรษฐกิจได้อย่างเต็มความสามารถ นอกจากนี้ โดยที่ภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกกำลังเผชิญกับโครงสร้างประชากรที่เปลี่ยนแปลงไป ทั้งการก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุและการเป็นสังคมเมือง เอเปคจึงต้องร่วมมือกันพัฒนาแนวทางต่าง ๆ เพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลง ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาาระบบสุขภาพที่มีคุณภาพ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคคลชายขอบ เสริมสร้างความมั่นคงทางอาหาร พัฒนาแหล่งพลังงานสะอาดและยั่งยืน การจัดการระบบจัดการของเสีย และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมชุมชนท้องถิ่นในการสร้างแนวทางในการพัฒนา

นอกจากนี้ ผู้นำจากหลายเขตเศรษฐกิจกล่าวถึงความสำคัญของการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เนื่องจากกำลังส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก และเรียกร้องให้ประชาคมระหว่างประเทศร่วมมือกัน เพื่อให้การประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ครั้งที่ ๒๑ (COP 21) ณ กรุงปารีส มีผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรม

นายกรัฐมนตรี ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ของไทยในการสร้างระบบเศรษฐกิจที่มีความแข็งแกร่ง ยืดหยุ่น และมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง โดยดำเนินการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก ๓ ประการ คือ ความพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกัน ผ่านการดำเนินการ ๒ แนวทาง ได้แก่ (๑) การพัฒนาทุนมนุษย์ โดยต้องดูแลผู้สูงอายุ ผู้พิการ และสตรี ให้สามารถแสดงบทบาททางเศรษฐกิจได้อย่างเต็มศักยภาพ และ (๒) การสร้างความมั่นคงด้านอาหาร พลังงาน และน้ำ โดยต้องสร้างความสมดุลและยั่งยืน ทั้งนี้ จะต้องไม่ละเลยการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับผลกระทบทางลบที่จะเกิดจากความเชื่อมโยงด้วย

๔.๑.๓ การหารือระหว่างผู้นำฯ และสภาที่ปรึกษาทางเศรษฐกิจเอเปค

- นายกรัฐมนตรีได้เข้าร่วมหารือกับสภาที่ปรึกษาทางธุรกิจเอเปค (APEC Business Advisory Council – ABAC) ทั้งในการประชุมหารือเต็มคณะและการประชุมกลุ่มย่อย โดยในการประชุมกลุ่มย่อยมีผู้นำจาก ๔ เขตเศรษฐกิจเข้าร่วม ได้แก่ นายกรัฐมนตรีไทย นายกรัฐมนตรีสหพันธ์รัฐเซีย ประธานาธิบดีสหรัฐเม็กซิโก และผู้บริหารสูงสุดเขตปกครองพิเศษฮ่องกง รวมทั้งผู้แทน ABAC จากบรูไน ดารุสซาลาม แคนาดา สาธารณรัฐประชาชนจีน ญี่ปุ่น สิงคโปร์ สหรัฐอเมริกา และเวียดนาม

- นายกรัฐมนตรีได้ร่วมแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นใน ๒ ประเด็น ได้แก่ (๑) การบูรณาการเศรษฐกิจระดับภูมิภาคผ่านการจัดทำ FTAAP เพื่อรองรับการเปิดเสรีเขตเศรษฐกิจ จะต้องดำเนินการปฏิรูปโครงสร้างภายใน ไม่ว่าจะเป็นการให้ความช่วยเหลือกลุ่มผู้ประกอบการ การอำนวยความสะดวกทางการค้า และการส่งเสริมความเชื่อมโยง (๒) การส่งเสริมศักยภาพของ MSMEs โดยเฉพาะธุรกิจที่ไทยมีศักยภาพอยู่แล้ว เช่น การท่องเที่ยว การบริการด้านสุขภาพ การผลิตอาหาร เป็นต้น โดยมุ่งเน้นการใช้นวัตกรรม และการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์เพื่อเชื่อมโยงวิสาหกิจเหล่านี้เข้าสู่ห่วงโซ่มูลค่าโลก นอกจากนี้ ยังได้กล่าวถึงประโยชน์และความท้าทายจากการใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลดิจิทัล หรือ “Big Data”

๔.๑.๔ การหารือทวิภาคี ในระหว่างการประชุมฯ นายกรัฐมนตรีได้มีโอกาสนพบหารือทวิภาคีกับผู้นำฯ จาก ๕ เขตเศรษฐกิจ ได้แก่

- นายกรัฐมนตรีปาปัวนิวกินี เมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ นายกรัฐมนตรีแจ้งว่า พร้อมจะจัดการหารือทวิภาคีระดับเจ้าหน้าที่อาวุโส ครั้งที่ ๑ รวมถึงการประชุมระดับสูงอื่น ๆ รวมถึงการผลักดันความตกลงที่ค้างคั้งและการเจรจาความร่วมมือใหม่ ๆ เช่น ความตกลงเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุน เพื่อเพิ่มพูนความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างกัน โดยไทยพร้อมอนุมัติเรื่องการขอรับ

การตรวจลงตรา ณ ช่องทางอนุญาตของด่านตรวจคนเข้าเมือง (Visa on Arrival) และการสนับสนุนทุนการศึกษาและฝึกอบรมให้แก่ปาปัวนิวกินี โดยนายกรัฐมนตรีปาปัวนิวกินีแจ้งว่า อยู่ระหว่างการดำเนินการหาพื้นที่ในการสร้างสถานเอกอัครราชทูตในประเทศไทย และขอเชิญชวนนักลงทุนไทยไปลงทุนด้านประมง ป่าไม้ และเหมืองแร่ในปาปัวนิวกินี รวมถึงถ่ายทอดความรู้ด้านการปลูกข้าว นอกจากนี้ ปาปัวนิวกินี ในฐานะประธานกลุ่ม Pacific Islands Forum ยังขอรับการสนับสนุนจากไทยในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ทั้งนี้ ปาปัวนิวกินีพร้อมสนับสนุนไทยในการสมัครเป็นสมาชิกไม่ถาวรของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC) โดยจะมีหนังสือแจ้งการสนับสนุนอย่างเป็นทางการต่อไป

- ประธานาธิบดีโคลอมเบีย เมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

นายกรัฐมนตรีแจ้งความประสงค์จะกระชับความสัมพันธ์กับโคลอมเบียมากขึ้น เช่น ด้านการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว การวิจัย เป็นต้น โดยได้เสนอให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการความร่วมมือ (Joint Commission – JC) ระหว่างกัน ทั้งนี้ ไทยและโคลอมเบียสามารถเป็นประตูทางการค้าระหว่างภูมิภาคให้แก่กันและกันได้ และไทยได้เชิญชวนโคลอมเบียเข้ามาลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษ นอกจากนี้ไทยกำลังพิจารณาการเปิดสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงโบโกตา ทั้งนี้ ไทยกำลังพิจารณาความตกลงยกเว้นการตรวจลงตราหนังสือเดินทางธรรมดาให้แก่นักท่องเที่ยวโคลอมเบีย ซึ่งประธานาธิบดีโคลอมเบียแจ้งว่า พร้อมจะกระชับความร่วมมือกับไทยในด้านต่าง ๆ เช่น ความร่วมมือด้านการต่อต้านยาเสพติด การลงทุน การท่องเที่ยว การต่อต้านการก่อการร้าย ความร่วมมือในกรอบกลุ่มพันธมิตรแปซิฟิก (Pacific Alliance) และขอให้ไทยสนับสนุนการเข้าเป็นสมาชิกเอเปคของโคลอมเบีย เมื่อเอเปคมีการยกเลิกการหยุดรับสมาชิกเป็นการชั่วคราว (moratorium) ด้วย โดยประธานาธิบดีโคลอมเบียขอบคุณที่นายกรัฐมนตรีเชิญเยือนประเทศไทย และเชื่อว่าภรรยาและครอบครัวคงยินดี เนื่องจากมีความประสงค์จะมาท่องเที่ยวประเทศไทยอยู่แล้ว

- นายกรัฐมนตรีรัสเซีย เมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ นายกรัฐมนตรี

รัสเซียประสงค์จะกระชับความสัมพันธ์กับไทยมากขึ้น ภายหลังจากการพบหารือเรื่องต่าง ๆ กับนายกรัฐมนตรีเมื่อเดือนเมษายน ๒๕๕๘ และได้ย้ำคำเชิญนายกรัฐมนตรีเพื่อเดินทางไปเยือนรัสเซียอย่างเป็นทางการ เพื่อเข้าร่วมการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียน – รัสเซีย สมัยพิเศษ ในเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๙ ซึ่งนายกรัฐมนตรีได้ตอบรับคำเชิญ โดยจะมอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรี (ฝ่ายความมั่นคง) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ และภาคเอกชน เดินทางไปเยือนรัสเซียก่อนเพื่อปูทางและผลักดันความร่วมมือที่เป็นรูปธรรม นอกจากนี้ นายกรัฐมนตรีได้ย้ำคำเชิญประธานาธิบดีรัสเซียเยือนไทยอย่างเป็นทางการ ทั้งนี้ นายกรัฐมนตรีเห็นว่าทั้งสองประเทศสามารถมีความร่วมมือกันได้ทั้งด้านอาหาร การเกษตร การซื้อขายอาวุธ พลังงาน การลงทุน และการท่องเที่ยว เป็นต้น ซึ่งนายกรัฐมนตรีรัสเซียเห็นพ้องในการกระชับความสัมพันธ์ด้านต่าง ๆ และเห็นว่าทั้งสองฝ่ายควรพิจารณาในการใช้เงินสกุลของตนในการทำการค้าระหว่างกัน นอกจากนี้ รัสเซีย ยังพร้อมจะร่วมมือกับไทยในการสร้างโรงงานไฟฟ้า เพื่อส่งออกไปยังประเทศที่สาม การแลกเปลี่ยนนักเรียน ความร่วมมือด้านวัฒนธรรม การต่อต้านการก่อการร้าย เป็นต้น

- ผู้บริหารสูงสุดเขตฯ ฮองกง เมื่อวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ ทั้งสองฝ่ายได้

หารือกันเกี่ยวกับการกระชับความร่วมมือทางการค้า และการเชิญชวนนักลงทุนฮองกงเข้ามาลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษตามแนวชายแดน super clusters รวมถึงการเชิญให้คณะผู้แทน SMEs จากฮองกงมาเยือนไทยเพื่อสร้างเครือข่ายระหว่างกัน ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน – ฮองกง และการดูแลกรณีผู้สื่อข่าวฮองกงที่ถูกจับกุม นอกจากนี้ นายกรัฐมนตรีได้สอบถามความเห็นเกี่ยวกับการประโยชน์ของการที่ไทยจะเสริมสร้างความเชื่อมโยงหรือพัฒนาทางลัดระหว่างอ่าวไทยกับทะเลอันดามันในลักษณะ land bridge ซึ่งผู้บริหารสูงสุดเขตฯ ฮองกงแสดงความพร้อมที่จะร่วมศึกษาและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในลักษณะดังกล่าว พร้อมทั้งได้กล่าวถึงประสบการณ์และความชำนาญด้านการบริหารจัดการในเรื่องนี้ของฮองกง รวมถึงการสร้างพันธมิตรกับประเทศที่สาม ซึ่งประสบความสำเร็จมาแล้วในหลายโครงการ อาทิ โครงการสะพานเชื่อมท่าอากาศยานฮองกง-จูไห่-มาเก๊า และการก่อสร้างอุโมงค์ใต้ทะเลเชื่อมท่าอากาศยาน

ฮ่องกงกับเกาะ Tuen Mun (ย่านที่อยู่อาศัยแห่งใหม่ของฮ่องกง) โดยนายกรัฐมนตรีแจ้งว่า จะมอบหมายให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมเป็นผู้ประสานงานต่อไป

- ประธานาธิบดีเปรู เมื่อวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ เปรูมีความมุ่งมั่นในระดับการเมืองที่จะส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงยุทธศาสตร์กับไทย โดยจะดำเนินการเพื่อให้การเจรจาจัดทำความตกลงการค้าเสรีให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว และหวังว่านายกรัฐมนตรีจะสามารถเยือนเปรูระหว่างการประชุมเอเปค ซึ่งเปรูจะเป็นเจ้าภาพในปีหน้า โดยเปรูยินดีที่ไทยเข้าเป็นผู้สังเกตการณ์ของกลุ่มพันธมิตรแปซิฟิก ซึ่งเปรูจะได้เสนอแนวทางการร่วมมือ ทั้งนี้ นายกรัฐมนตรีได้ขอให้เปรูใช้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางและประตูสู่อาเซียน ในขณะที่ไทยก็จะใช้เปรูเป็นประตูสู่ลาตินอเมริกา

ทั้งนี้ นายกรัฐมนตรียังได้หารืออย่างไม่เป็นทางการกับ ประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา ระหว่างการประชุมผู้นำเขตเศรษฐกิจเอเปค ครั้งที่ ๒๓ ในวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ โดยนายกรัฐมนตรีได้กล่าวขอบคุณสหรัฐฯ ที่ส่งเอกอัครราชทูตมาประจำประเทศไทย ซึ่งประธานาธิบดีสหรัฐฯ ระบุว่า ยินดีเพราะความเป็นพันธมิตรระหว่างไทยกับสหรัฐฯ นั้นมีมาอย่างยาวนาน อีกทั้งยินดีที่จะสนับสนุนไทยให้ก้าวสู่ความเป็นประชาธิปไตย โดยทราบดีถึงความซับซ้อนทางการเมืองไทย ซึ่งนายกรัฐมนตรีได้ยืนยันว่าจะพยายามอย่างดีที่สุด เพื่อให้ไทยเป็นประชาธิปไตยอย่างสมบูรณ์และยั่งยืน อนึ่ง ประธานาธิบดีสหรัฐฯ ยังได้แสดงความห่วงใยเกี่ยวกับเรื่องสิทธิมนุษยชน ซึ่งนายกรัฐมนตรีได้ยืนยันถึงความพยายามของไทยในการดูแลประเด็นดังกล่าวที่มีอย่างต่อเนื่อง แต่การนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนในหลายกรณีไม่ตรงกับข้อเท็จจริง จึงอาจทำให้เกิดความเข้าใจที่ไม่ตรงกัน

๔.๑.๕ การประชุมรัฐมนตรีเอเปค ครั้งที่ ๒๗ ช่วงที่ ๑

ที่ประชุมฯ เห็นพ้องถึงความสำคัญของการเติบโตที่มีคุณภาพและสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน และชื่นชมข้อริเริ่มของฟิลิปปินส์ในการจัดทำกรอบยุทธศาสตร์เอเปคเพื่อเสริมสร้างการเติบโตอย่างมีคุณภาพ โดยเห็นพ้องกันว่า การส่งเสริมการค้าภาคบริการจะมีส่วนในการสร้างงาน เพิ่มโอกาสในการประกอบธุรกิจ พัฒนาคุณภาพสินค้าและคุณภาพชีวิต ซึ่งตอบสนองต่อเป้าหมายของเอเปคในการสร้างการเติบโตที่ครอบคลุม ยั่งยืน สมดุล มีนวัตกรรม และมั่นคง

นอกจากนี้ ที่ประชุมฯ เห็นพ้องกันว่า การจัดตั้งเขตการค้าเสรี

เอเชีย-แปซิฟิก (Free Trade Area of the Asia-Pacific – FTAAP) จะช่วยส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจในภูมิภาค แต่เขตเศรษฐกิจกำลังพัฒนาบางแห่ง โดยเฉพาะสาธารณรัฐประชาชนจีน เน้นว่าการเปิดเสรีจะต้องคำนึงถึงความแตกต่างของระดับการพัฒนาของสมาชิก ทั้งนี้ การเปิดเสรีจะต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการปฏิรูปโครงสร้างทางเศรษฐกิจ เพื่อเตรียมความพร้อมของภาคส่วนต่าง ๆ ต่อการเปลี่ยนแปลง และการเชื่อมโยงในภูมิภาค เพื่ออำนวยความสะดวกต่อการไหลเวียนของสินค้าและบริการที่จะเกิดขึ้น

ที่ประชุมฯ ยังย้ำถึงความสำคัญของวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดเล็ก และรายย่อย (MSMEs) ในการเป็นแรงขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจ แต่โดยที่ MSMEs มักจะมีความเปราะบางต่อการเปิดเสรี เอเปคจึงต้องร่วมมือกันพัฒนาความเข้มแข็งของ MSMEs ทั้งในเรื่องการเข้าถึงเงินทุน ข้อมูล และนวัตกรรม โดยการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์มีความสำคัญในการส่งเสริมให้ MSMEs เข้าเป็นส่วนหนึ่งของห่วงโซ่มูลค่าโลก

ทั้งนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเติบโตที่มีคุณภาพ ซึ่งเชื่อมโยงกับวาระการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ (2030 Agenda for Sustainable Development) ที่ได้รับการรับรองในที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติ เมื่อปลายเดือนกันยายนที่ผ่านมา และนำเสนอแนวทางของไทยที่มีความสอดคล้องกับการพัฒนาดังกล่าว ได้แก่ การน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งตั้งอยู่บนหลักแห่งความสมดุล ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกัน มาเป็นแนวทางในการพัฒนา ตามวิสัยทัศน์ชาติ ได้แก่ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน”

๔.๑.๖ การประชุมรัฐมนตรีเอเปค ครั้งที่ ๒๗ ช่วงที่ ๒

ที่ประชุมฯ หรือถึงปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยประเด็นที่มีการกล่าวถึงมากที่สุด คือ การพัฒนาการศึกษา ซึ่งควรเน้นการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรเป็นหลักการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสตรีในระบบเศรษฐกิจ โดยการเพิ่มสัดส่วนการจ้างงานและสนับสนุนการเป็นเจ้าของธุรกิจ ในส่วนของการเตรียมความพร้อมรับมือสังคมผู้สูงอายุ ให้เน้นการพัฒนาระบบดูแลสุขภาพ

นอกจากนี้ ที่ประชุมฯ ยังได้หารือในประเด็นความมั่นคงทางอาหารและพลังงาน ซึ่งเชื่อมโยงกับปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมถึงเรื่องการรับมือกับภัยพิบัติ

ในส่วนของไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศได้กล่าวถึงความสำคัญของการพัฒนาทุนมนุษย์เพื่อรับมือกับความท้าทายรูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการปฏิรูปภาคการผลิต ความมั่นคงทางอาหาร พลังงาน น้ำ โรคระบาด ภัยพิบัติทางธรรมชาติ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การก่อการร้ายและภัยความมั่นคงข้ามชาติ โดยได้เสนอแนวทางการรับมือกับความท้าทายเหล่านี้ ๔ ข้อ ได้แก่ (๑) การพัฒนาชุมชนโดยมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง (๒) การพัฒนาทุนมนุษย์ผ่านการศึกษา วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี (๓) กระจายการพัฒนาไปถึงทุกภาคส่วนในสังคมอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะผู้พิการ และสตรี และ (๔) การรับมือกับสังคมผู้สูงอายุ ทั้งนี้ ไทยจะร่วมมือกับสมาชิกเอเปคในการผลักดันการดำเนินการดังกล่าว และในฐานะประธานกลุ่ม ๗๗ ในกรอบสหประชาชาติ วาระปี ๒๕๕๙ ไทยจะดำเนินบทบาทการเป็นสะพานเชื่อมโยงให้ทุกภาคส่วนร่วมมือกันสร้างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ครอบคลุมและยั่งยืน และสร้างความเป็นอยู่ที่ดีสำหรับทุกคน

๔.๑.๗ การหารือทวิภาคีในระดับรัฐมนตรี

นอกจากนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศได้หารือทวิภาคีอย่างเต็มรูปแบบกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศญี่ปุ่น และออสเตรเลีย และได้พบสนทนากับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศโคลอมเบีย และอินโดนีเซีย รวมถึงรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกาด้วย

ประเด็นหลักที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศหารือกับรัฐมนตรีต่างประเทศข้างต้น ได้แก่ ความมุ่งมั่นในการปฏิรูปประเทศไทย การแลกเปลี่ยนการเยือนระหว่างกัน และความร่วมมือด้านการค้าและการลงทุน โดยเฉพาะเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน รวมถึง Super Clusters

๔.๒ ข้อกฎหมายหรือมติคณะรัฐมนตรีที่ให้อำนาจส่วนราชการดำเนินการ

เมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบร่างปฏิญญาผู้นำเขตเศรษฐกิจเอเปค ครั้งที่ ๒๓ ถ้อยแถลงร่วมรัฐมนตรีเอเปค ครั้งที่ ๒๗ พร้อมทั้งอนุมัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศรับรองเอกสารดังกล่าว โดยหากมีการปรับเปลี่ยนถ้อยคำของร่างเอกสารที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสาระสำคัญหรือไม่ขัดต่อผลประโยชน์ของประเทศไทยก่อนจะมีการรับรองเอกสารฯ ให้กระทรวงการต่างประเทศดำเนินการได้โดยไม่ต้องเสนอต่อคณะรัฐมนตรีอีกครั้ง

๕. รายงานการวิเคราะห์หรือศึกษาตามกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งใด ๆ

๖. ผลกระทบ

๗. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา

๘. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๙. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

เอกสารทั้งสามฉบับ ได้แก่ ถ้อยแถลงร่วมรัฐมนตรีเอเปค ครั้งที่ ๒๗ ปฏิญญาผู้นำเขตเศรษฐกิจเอเปคครั้งที่ ๒๓ และถ้อยแถลงเพื่อสนับสนุนระบบการค้าพหุภาคีและการประชุมรัฐมนตรีองค์การการค้าโลก ครั้งที่ ๑๐ ซึ่งมีสาระสำคัญของถ้อยแถลงดังกล่าวเป็นเพียงการแสดงเจตนารมณ์ด้านนโยบายของประเทศในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก เพื่อสนับสนุนระบบการค้าพหุภาคี ในกรอบองค์การการค้าโลก โดยไม่ได้มุ่งหมายใช้ถ้อยคำ หรือมีบริบทที่เป็นการแสดงเจตนาที่จะก่อให้เกิดพันธกรณีตามกฎหมายระหว่างประเทศระหว่างกัน โดยเนื้อหาที่บรรจุในถ้อยแถลงเพื่อสนับสนุนระบบการค้าพหุภาคีและการประชุมรัฐมนตรีองค์การการค้าโลก ครั้งที่ ๑๐ นั้น มีสาระสำคัญสอดคล้องกับเนื้อหาในส่วนของการสนับสนุนระบบการค้าพหุภาคีและการดำเนินงานขององค์การการค้าโลก ถ้อยแถลงฉบับนี้เป็นเพียงการกล่าวเพิ่มเติมถึงรายละเอียดและการดำเนินงานในประเด็นดังกล่าว ทั้งนี้ กระทรวงพาณิชย์ได้เสนอเอกสารฉบับดังกล่าวต่อที่ประชุมคณะรัฐมนตรีแล้วเมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๘ โดยเอกสารทั้งสามฉบับดังกล่าวไม่มีการลงนาม จึงไม่เป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศ และไม่เป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๒๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. ๒๕๕๗

๑๐. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงการต่างประเทศขอเสนอคณะรัฐมนตรี ดังนี้

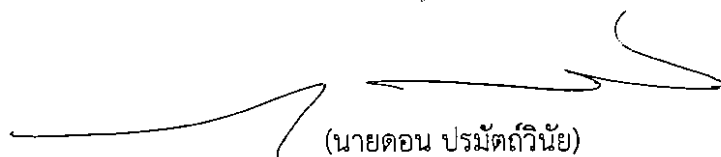
๑๐.๑ รับทราบผลการประชุมผู้นำเขตเศรษฐกิจเอเปค ครั้งที่ ๒๓ การประชุมรัฐมนตรีเอเปค ครั้งที่ ๒๗ และการประชุมที่เกี่ยวข้อง

๑๐.๒ มอบหมายหน่วยงานที่มีภารกิจเกี่ยวเนื่องตามนัยตารางสรุปประเด็นติดตามผลการประชุมรัฐมนตรีเอเปค ครั้งที่ ๒๗ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒) ตารางสรุปประเด็นติดตามผลการประชุมผู้นำเขตเศรษฐกิจเอเปค ครั้งที่ ๒๓ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๓) และตารางสรุปผลการหารือทวิภาคีระดับผู้นำ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๔) เพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องในโอกาสแรก

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรี

พิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายดอน ปรมัตถ์วินัย)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

กองนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

โทร. ๐ ๒๒๐๓ ๕๐๐๐ ต่อ ๑๔๒๕๒ (นริศกานต์)

โทรสาร ๐ ๒๖๔๓ ๕๒๔๙